

KARDINALOVA HOMILIJA NA SVETKOVINU UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

(Marija Bistrica, 15. kolovoza 2010.)

Čitanja: Otk 11,19a; 12,1-6a.10ab; 1 Kor 15,20-27a; Lk 1,39-56.

Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici!

1. I ove nas godine svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije unosi u otajstvo našega života. Stavlja nas u ozračje proslave u kojoj Blažena Djevica svijetli kao najljepši plod ljudske suradnje s Bogom; plod Božje ljubavi i ljudske nesebičnosti u pouzdanju, objavljujući što je Bog pripremio čovjeku koji se dopušta oblikovati silom Svevišnjega.

Blažena Djevica pjeva hvalospjev svoje duše: »Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju!« Njezin hvalospjev je izvrstan putokaz čovjeku koji traži radost i koji često klone pred nesigurnostima i vlastitim nemogućnostima da ostvari ono što smatra potrebnim i dobrim. Hvalospjev »Veliča« kao da ponovno iščitava Deset Božjih zapovijedi, sažima povijest spasenja Staroga zavjeta i natapa povijest Crkve svježinom ispunjenja u Isusu Kristu, njegovoj mucu i uskrsnuću.

Dragi vjernici, dopustimo da nas povedu poznati izriječci, kako bismo otkrivali ljepotu kršćanskoga života. U Marijinom se hvalospjevu nalazi svaka životna prilika, svaki ljudski izbor – za Boga ili protiv Boga. U tom hvalospjevu nalazimo cjelovitost ljudskih iskustava, otkrivamo Božje i ljudske korake. Marija, nošena vjerom, jasnim rječnikom govori gdje treba tražiti uzroke naših

nezadovoljstva, nepokretnosti, sukoba: u čovjeku koji nije zahvalan Bogu; koji nije naučio davati hvalu Bogu, te je uvijek u opasnosti da se osjeti zakinutim, jer samo sebe smatra dostojnim hvale.

2. Bog u svojoj prvoj zapovijedi progovara da je on Gospodin i Gospodar, te da čovjek – ako želi biti sretan – ne smije tražiti nadomjestak za Božju veličinu. Marija ispovijeda tu prvotnost. Njezina prva riječ jest radost zbog Božje veličine; samo on se može zvati velikim. To otklanja kušnju pomisli da bilo koji čovjek ili zemaljski cilj može zamijeniti Boga. Marija nas uči slaviti Boga. Tako jednostavno, ali presudno za život upravo je znati prepoznati Božju veličinu u raznim životnim prilikama. Sve drugo guši ljepotu ljudskoga bića i vodi u nijekanje ljudskoga dostojanstva i zatiranje ljudske sreće.

Bog zapovijeda da se njegovo ime ne izgovara uzalud, a Marija ispovijeda da njezin duh kliče u Bogu. Samo riječ izgovorena u Bogu poštuje drugu Božju zapovijed. Njezina je riječ kliktaj, oduševljenje, ushit... To je riječ koja pred Boga dovodi drugoga čovjeka, veseli se njegovoj prisutnosti i otklanja sve što čovjeku priječi da mu život preraste u pjesmu hvale. Marija po svome susretu s Bogom prepoznaje Spasitelja koji je nju na poseban način pogledao pogledom Duha Svetoga. Po njezinu Sinu taj je pogled upućen svakomu od nas. Prihvaćajući njegovu prisutnost, niti jedna životna okolnost ne ostaje bez smisla.

Neznatnost postaje dragocjena i prerasta u blaženstvo. Time ljudska mjerila vrijednosti nemaju istu važnost, jer se sve mjeri kršćanskom mjerom blaženstva. Ova zapovijed upozorava na uzaludnost da čovjek o Bogu govori na ljudski način. Psovka želi dokinuti razliku između Boga i čovjeka, protivi se istini molitve i ulazi u iskustvo ludosti i uzaludnosti. Psovka je zapravo ljudsko samoumanjivanje i samouništavanje.

Treća je zapovijed vezana uz svetkovanje dana Gospodnjega. I dok često mislimo da smo mi nositelji odnosa s Bogom, da istinsko bogoštovlje ovisi o nama, Marija upućuje na ono što Bog čini za čovjeka: »Velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo.« Uvijek Bog čini prvi korak. Bog nas oslobađa od

okova grijeha i smrti te nas osposobljuje gledati onkraj ograničenosti zemaljskih okolnosti kojima smo uvjetovani.

Slaviti dan Gospodnji znači dati prostora Bogu, kako bi čovjek dosegao puninu. Bez bogoštovlja, bez vremena koje uprisutnjuje vječnost na zemlji, ljudski život postaje ograničen, zarobljen i besplodan. Zbog toga ne previđamo posljedice nepoštivanja dana Gospodnjega za naš vjernički život, ali i za život hrvatskoga društva do kojega nam je stalo. Mi kršćani bez svetkovanja toga dana ne možemo živjeti, znajući da su vrijednosti koje u sebi nosi velika blagodat za svakoga čovjeka, za poletnost duha koji vidi konačni cilj, za međuljudske odnose u društvu, za hrvatski narod.

3. Poštivanje roditelja, starijih, poštivanje spomena na žrtvu kojom se drugi zauzimaju za naš život ukorijenjeno je u dobroti koju Bog očituje kroz sva pokoljenja. Poštivanje roditelja nije moguće bez strahopoštovanja prema Stvoritelju, darivatelju života. To nije strah koji guši ljudsku slobodu. To je strah koji spoznaje ljubav prema izvorištu svega što postoji. Marija tu zapovijed ne stavlja u sociološki imperativ, nego u prostor milosti. Roditeljstvo nije tek neko ljudsko pravo, nego milost koju su ljudi pozvani živjeti snagom Božje dobrostivosti. Tako viđena, sva pitanja, s kojima se susreće suvremeni zapadni svijet, o bračnoj ljubavi, roditeljstvu, obitelji, pobačaju, dobivaju nova značenja.

Zapovijed o poštivanju života, zapovijed: *Ne ubij!*, u Marijinoj je pjesmi ispovijedanje Božjega neprihvatanja ljudske oholosti. Onaj čovjek koji se usudi drugima oduzeti život, ponižavati ih, koji se usudi spriječiti da se stvoreni život rodi, suprostavljajući se Božjem planu i njegovoj snazi. To su putovi ljudske oholosti koji čovjeka ne dovode do mira i sreće.

4. Možda će izgledati čudno, ali grijeh bludnosti o kojemu govori šesta Božja zapovijed u Marijinim se riječima može čitati u širem kontekstu. U našem hrvatskom jeziku riječ 'bluditi' znači i 'lutati', biti izgubljen, pomiješati smjerove i značenja. Čovjek koji ne poštuje Božja polazišta čini nasilje,

potkrjepljuje oholost. Bludnost nije samo pogriješan odnos prema spolnosti, nego neprepoznavanje ljubavi i svega čemu je tjelesnost izražaj. Marija izgovara rečenicu koja se prečesto čita samo u političkoj opciji: »Silne zbací s prijestolja, a uzvisi neznatne«. Biti malen, poštovati svoju ljudsku tjelesnost, a time i konačnost, omogućuje nam da poštujemo svoje i tuđe granice te da ne budemo nasilni, kako prema sebi tako niti prema drugima.

Neznatnost, dakle, nije stanje manje vrijednosti čovjeka, nego jamstvo da ne ćemo lutati, jer neznatnost je suprotnost oholosti. Bog je u Marijinu životu prepoznao baš nju. Ona je bila otvorena za susret s Bogom te istodobno bila iznenađena njegovom dobrotom. I spolnost je dana čovjeku da se raduje u suodnosu s drugom osobom, nikada ne zaboravljajući Boga. Istinski življena spolnost znak je susreta Boga i čovjeka u sebedarju. Vama, dragi supružnici, vama dragi mladi, govorim: živite dar svoje tjelesnosti u ljepoti Božjega dara! Isusovo evanđelje nije skup zabrana, već Božji dar koji nas čuva od nasilja i otkriva nam pravi smisao spolnosti.

5. Božja zapovijed: *Ne ukradi!*, u hvalospjevu »Veliča« otkriva Božju zauzetost za potrebne, za najmanje. On »gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne«. Marija pred nas stavlja raspoloženje čežnje, traženja, otvorenosti prema onomu što se ne može uzeti, oteti, jer to je dar. Krađa nikada ne može donijeti sigurnost i dokinuti pravu ljudsku glad. Sveta glad za Bogom, sveta glad za zajedništvom i blizinom čovjeka, liječi pojedince i društvo od krađe. A krađa produbljuje nasilje i širi prazninu. Blažena Djevica najjasnije svjedoči da čovjek ne živi samo o kruhu, nego o Riječi iz Božjih usta.

Nasuprot ljudskomu lažnom svjedočanstvu; nasuprot nijekanju istine, nalazi se Božje obećanje. Postavljanje laži kao temelja ljudskomu životu, kao načina ophođenja sa svijetom i ljudima, u svojoj je biti odbijanje, neprihvatanje. A Bog prihvaća svoj narod koji je i kršio Savez, koji je zanijekao Božju dobrotu, vraćajući se na ono što je obećao ocima. Bog prihvaća, ali traži da i mi jedni druge prihvaćamo.

Bog čovjeka suočava s njegovom prošlošću, opominjući ga da laž nipošto ne vodi k zadovoljstvu, osobito ne laž koja se tiče svega naroda. U tome su uzaludni pokušaji političkih i inih dogovora u kojima se ne želi izreći istina. Svatko tko želi dobro drugomu čovjeku i svomu narodu ne će dopustiti da se ikada i igdje skriva istina i promiče laž. Taj stav i takvo nastojanje donja je granica mogućnosti izgradnje zdravoga društva. Mi vjernici, obradovani Božjim prihvaćanjem, znamo da Bog ne zaboravlja svojih obećanja, kao i to da nam njegova dobrota nije skrivena.

6. Ne poželjeti tuđega supružnika, ženidbenoga suputnika; ne poželjeti nikakve tuđe stvari zapovijed je koja se oslanja na spomen Božje dobrote. Poželjeti tuđe, nedvojbeno narušava pravednost. Bog nam je sve darovao i tu darovanost protegnuo na svu vječnost.

Naša sebičnost koja zadire u tuđe odnose, osobito ona koja želi mijenjati živote i svoje trenutne požudne prohtjeve nametnuti kao valjane nositelje suodnosa među ljudima u suprotnosti je s Božjim planom. Poželjeti tuđu ženu, tuđega muža otvara put k nepoštivanju granica svetosti braka i obitelji. To je želja za življenjem nekih drugih života, stvaranje privida i bijeg od odgovornosti za život. Kolikim srušenim brakovima je upravo tu početak. Spomen na Božju dobrotu usađuje pouzdanje koje nije ograničeno na zemaljsku stvarnost, nego prihvaća vječnost.

Braćo i sestre, Marija hvalospjevom veliča Boga cijelim svojim bićem, poučavajući nas da davanje hvale i zahvalnost u svemu prepoznaje Božju prisutnost.

7. Draga braćo i sestre, razni analitički pristupi pokušavaju odgonetnuti otkud tolika privrženost hrvatskih vjernika Blaženoj Djevici i zašto toliki, i mladi i stariji, žele danas biti u marijanskim svetištima i prošteništima diljem naše Domovine, što zacijelo uznemiruje one koji žele drukčiji odnos hrvatskih građana prema katoličkoj vjeri. Na to se pitanje nipošto ne može odgovoriti samo

sociološkim kriterijima. Štoviše, čini se da se tim pristupom zapravo otkriva najmanje bitnih razloga.

Marija svijet vidi kroz prizmu ljubavi Boga prema čovjeku u kojoj i za trpljenje može reći: *Veliča duša moja Gospodina*. Trpljenje u kojemu čovjek sebe stavlja u središte teško je podnošljivo; ono umara i oduzima životnu snagu.

Zbog toga smo danas ovdje, u hrvatskome marijanskome svetištu, jer u Mariji prepoznajemo vjericu i Majku koja je hrvatskim vjericima podizala pogled prema nebu, prema Božjemu planu i vječnosti. Mnogi su nas prisiljavali da hodamo spuštenu pogleda. A tada su koraci kraći, vidokrug ne seže daleko, ruke su zgrčene, odnosi s drugima umjetni i neplodni, a duše žalosne. Stav koji sputava podizanje pogleda znak je poslušnosti čovjeku iz straha. Poslušnost Bogu ima drukčiji stav: radostan pogled prema visinama, prema nebu te spremnost da se susretne bližnje i da im se pomogne.

8. Marijino uznesenje dušom i tijelom u nebo povezano je s našom vjerom u uskrsnuće tijela, s temeljem kršćanstva. Kristovi učenici naglašavaju da im se Uskrsnuli nije ukazao samo duhovno, nego da su nakon uskrsnuća s njime zajedno jeli i pili (usp. *Dj* 10, 41); pred njihovim je očima uzašao na nebo (usp. *Dj* 1, 9-11) i ostao tjelesno prisutan u sakramentima.

Znamo da je Kristova prisutnost raznolika i da Sveto pismo često koristi analogan govor, ali Crkva je uvijek naviještala tjelesnu zbiljnost koja se ne zaustavlja u okvirima zemaljske propadljivosti. I ne samo to, kršćanstvo ne dopušta da se ono toliko pretvori u govor o duhovnome, u produhovljenost, da bi tjelesno bilo posve zanemareno i nebitno.

Uznesenje Blažene Djevice Marije u nebo objavljuje prihvaćenost čovjeka u Božju stvarnost. Taj novi suodnos s Bogom izražava da se ne radi samo o jednome dijelu čovjeka, nego o cjelini koja je prožeta i obilježena dušom. Svetkovinom Uznesenja, Crkva proslavlja nadu za cjelokupnom preobrazbom. Ispunjenje se događa nakon naše smrti, ali onako kako vjerujemo: da vjera u

našemu duhu već ovdje na zemlji, u prostoru i vremenu, može iskusiti nešto od te dolazeće zbilje.

Tako vjera ispovijeda da novi suodnos s Bogom već ovdje može promijeniti - i promijenit će naše tijelo, našu osobnu i zajedničku stvarnost. Naša je vjera i tjelesna, dakle povijesna, a to znači i društvena. Time bilo koje jednostrano guranje vjere u prostor duhovnoga, koji nije povezan sa zemaljskim okolnostima, odudara od kršćanske vjere.

9. Današnja svetkovina naviješta istinu o našem životu; onu koju osjećamo duboko u sebi, u kojoj smo najviše ljudi. Ali ovo slavlje nije bez utjecaja na društvena događanja. Marijin hvalospjev u sebi ima utkanu nit koja odražava različitost vjerničkoga i društvenoga, gospodarskoga, kulturološkoga i političkoga pristupa zbilji.

Ne zaboravimo kako se marijanska pobožnost odražavala na društvene prilike tijekom stoljeća, kao i u našoj nedavnoj hrvatskoj prošlosti. Istinski tražitelji pravde često su se stavljali pod njezinu zaštitu, molili njezin zagovor i pomoć.

Braćo i sestre, slaveći Mariju u nebeskoj slavi razmatramo i tijekom njezina zemaljskog života koji je dostojan nebeske slave i koji je nama uzor da i naš zemaljski život postane dostojan nebeske slave. Stoga smo potaknuti i pozvani razmotriti koliko je tijekom našega zemaljskog života dostojan, koliko je on pravi odgovor na Božji poziv.

Pitajmo se, ima li u našem životu nedostojnoga, nečasnoga što je mrsko Božjim očima i što iznakazuje čovjekov lik te čini bolesnim i nesposobnim ljudski život, izgradnju obitelji, zajednice, susjedstva, i čitavog jednog naroda? Znamo, kao što postoji povijest grijeha, postoji i povijest svetosti, povijest pobožnosti, pravednosti, nesebičnosti, povijest čiste ljubavi prema Bogu i iskrene ljubavi prema čovjeku. To je također povijest kršćanstva, pa i u našem hrvatskom narodu tijekom svih stoljeća otkad smo primili kršćanstvo pa do danas.

I dok se danas, na ovaj veliki blagdan, pitamo gdje je pravi put i mogućnost da se živi dostojno, časno, moralno, u skladu s Božjim pozivom koji imamo kao pojedinci, kao obitelji i kao narod, odgovor nalazimo u Mariji. Ona nam pokazuje put. Mjerilo je hvalospjev Veliča, mjerilo je biti dostojan nebeske slave. Dok se u Hrvatskoj često govori o nečasnom, nedostojnom, o nemoralnom, mi se moramo pitati kako dostići časno, moralno i sveto, što nam je u Kristu i poziv.

10. Dragi vjernici, drage obitelji, vi dobro znadete kako se u svakidašnjem životu, u tom malom skrovištu života gdje se proživljava dio djetinjstva, stvara novi čovjek, novo društvo, nova budućnost. Danas, dragi Marijini hodočasnici, molimo svjetlo i snagu za taj mali, sitni život, za taj svakidašnji život, za život rada, za život molitve, za život pravednosti, pa i za život neke bezbrižnosti i sigurnosti, jer smo uvijek u Božjim rukama, ma što se u našem životu dogodilo.

Ovdje smo ponovno u velikome mnoštvu došli poslušati i učiti u svome životu izgovarati hvalospjev *Veliča* na svakome mjestu. Dok sve oko nas govori o tjeskobi, mi pjevamo zahvalu Bogu; dok se čini da pobjeđuje zlo, mi se trudimo oko dobra; dok se susrećemo s vlastitom patnjom i trpljenjem svojih bližnjih, ne prestajemo moliti s pouzdanjem; dok nam se život nasilno želi vezati uza zemlju, mi gledamo Majku Božju Bistričku koja – darujući nam smiješak – odražava sjaj naše konačne blaženosti. Bez oholosti, u svojim potrebama i prazninama, dižemo oči k Onomu koji je »pogledao neznatnost svoje službenice«.

Majko Božja Bistrička, blaženi Alojzije, bistrički hodočasniče, vodite i zagovarajte nas danas i svakog dana našega života. Amen.